

KALAJANJOEN HYÖTYALUEEN MÄÄRITTÄMINEN JA KUSTANNUSOSITTELUN TILAAMINEN

Kunnanhallitus 12.06.2023 § 187
14/00.04.02/2023

Valmistelija

Tekninen johtaja Jari Vuori, 040 3008 250
Lisätietoja antavat kunnanjohtaja Marjut Silvast. 040 3008 200 ja
maaseutujohtaja Pasi Liikanen, 040 3008 220

Reisjärven kunnan Kalajanjärven vedenlasku ja kuivatus on aloitettu ensimmäisen kerran 1860-luvulla ja on tehty miesosien perusteella ilman valtion tukea. Kuivatusta on yritetty uudelleen 1910 ja keisarillinen senaatti on silloin määrätyn suuruisella avustuksella, sekä osallistamalla työnjohtoon osallistunut kustannuksiin.

Tiettävästi viimeisin alueelle tehty maanomistajiin vaikuttava kustannusosittelu, on tehty vuonna 1937 insinööri Paili Vartiaisen laatiman Kalajan järviiniityn kuivatussuunnitelman yhteydessä. Kustannusosittelu ja hyötyalueen määrittäminen on välttämätön kustannusten ja hyötyjen kohdentamiseksi oikein.

Maanomistajat ja kunta ovat useasti anoneet, ensin Vesistötoimikunnalta vuonna 1949 ja sittemmin Maataloushallitukselta Kalajan järven vesijättömaan kuivatuksen toteuttamista. Vuonna 1959 on Maataloushallitus valtion edustajana ja Maa- ja metsätalousministeriön oikeuttamana hakenut ja saanut luvan Kalajanjoen järjestelysuunnitelman toteuttamista tarkoittavien töiden aloittamiseen Reisjärven pitäjässä (Helsinki 27.2.1959, PT No 8/1059). Työt, mm. sillat ja kaivuutyös on rakennettu valtion varoin samaan aikaan totetetun Kalajan alueen uusjaon kanssa.

Vuonna 1986 Vesi- ja ympäristöhallituksen Kokkolan vesi- ja ympäristöpiiri on suunnitellut ja toteuttanut Kalajanjoen järjestelyn täydennyksen. Joen silloinen perkaus on suunniteltu toteutettavaksi täysin valtion varoin. Hankkeen vesioikeudellisen luvan hakijana on toiminut järjestely-yhtiö, jonka on ollut tarkoitus vastata hankkeen tulevasta käytöstä ja kunnossapidosta. Koska valtio on vastannut kustannuksista ei maanomistajakohtaista osittelua ole silloin tarvittu.

Kalajan joen yläpäässä, eli Reisjärven puoleisessa päässä on Myllysilan pato ja alapäässä Jalkakosken pato ja nämä rakenteet ovat valtion/Elyn omistuksessa ja kunnossapidon alaisena. Vesistöjen säännöstelyluvan haltija on Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus. Joen omistus näyttää kiinteistötiedon mukaan olevan Myllypadolta Pikkukoski-Haapalehdolle asti jakokunnan ja samoin omistus on jakokunnan Käkkäisen sillalta ns. vanhaa uomaa seuraten aina Haapajärven kunnanrajalle asti. Hautaperän tekojärven täyttökana sensijaan kulkee yksityisten maanomistajien maiden läpi ja sen kanavan hoitovastuu kuuluu Ely-keskukselle. Kalajan läpi virtaavan kanava (Pikkukoski-Haapalehdosta Käkkäisen sillalle) on merkitty maanomistajien omistukseen ja sen hoito ei Ely-keskuksen mukaan kuulu heille.

Reisjärven kunnanvaltuusto on 12.12.2022 § 102 hyväksynyt taloussuunnitelmassa hankkeelle investointimäärärahan vuosille 2023- 2024. Järvikuivion pelloilla on hyvin suuri merkitys Reisjärven maatalouden menestymiselle ja hyvinvoinnille. Kuivatushankkeen käytännön toteutus on

kuitenkin viivästynyt johtuen mm. epäselvyydessä hankkeen kustannusosittelussa ja hyötyalueen määrittelyssä.

Toukokuun 10. pnä osallistui Pohjois-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeino-keskuksen vesistöyksikön päällikkö Tero Väisänen Reisjärvellä palaveriin ojayhteisön toimitsijoiden ja kunnan hallituksen ja -valtuuston puheenjohtajien kanssa (palaverimuistio oheismateriaalina).

Tilaisuudessa todettiin, että kustannusosittelu ja hyötyalueen määrittely on välttämätön hankkeen eteenpäin viemiseksi, koska valtio ei tällä kertaa liene mahdollinen yksin vastaamaan perkaus- ja kuivatushankkeen kustannuksesta. Samoin tilaisuudessa sovittiin, että kunta toimisi hankkeen ”siltarahoittajana”, eli tilaisi nyt tarvittavan kustannusosittelun ja hyötyaluemäärittelyn, ja aikanaan kunnan osuus otetaan huomioon kuivatushankkeelle myönnetyn rahoitusavustuksen tilikorvauksissa.

Tarjoukset kustannusosittelun ja hyötyaluemäärittelyn tekemiseksi on pyydetty kahdelta toimijalta (luottamukselliset tarjoukset Maveplan Oy ja KVVY Tutkimus Oy oheismateriaalina). Tarjousten välinen suurin ero on siinä, että toisessa tarjouksessa ns. kuivatusjyväarvoa ei määritetä, vaan osittelu laaditaan ainoastaan pinta-alaperusteisena ja toisessa tarjouksessa osittelu tehdään ns. kaksijyvämenetelmän mukaisesti.

Työ on tarjouksen mukaisesti luvattu suorittaa määräaikaan 31.08.2023 mennessä. Työstä tehtävään sopimukseen on syytä sopia mahdollisista viivästymisseuraamuksista työn myöhästyessä määräajasta.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Marjut Silvast
Päätösehdotus	Päätetään tilata tarjouksen mukaisesti kustannusosittelu ja hyötyaluemäärittely KVVY Tutkimus Oy:ltä. Työn edellytetään valmistuvan 31.8.2023 mennessä. Kustannus kohdistetaan investointisuunnitelman mukaisesti kohteelle 9308 Kalajan uoma-hanke.
Päätös	Kunnanjohtajan kokouksessa annettu muutettu pohjaehdotus: Kunnanhallitus päättää tilata tarjouksen mukaisesti kustannusosittelu- ja hyötyaluemäärittelyn KVVY Tutkimus Oy:ltä. Työn edellytetään aloitettavan heti. Kustannus kohdistetaan investointisuunnitelman mukaisesti kohteelle 9308 Kalajan uomahanke. Muutettu pohjaehdotus hyväksyttiin.